

דף פו.

עין משפט א.

או"ח סימן שע סעיף ב

ב. בעל הבית שיש לו הרבה בתים בחצר והשאלין ^ט או השכירן לאחרים, ויש לו בכל אחד מהם דברים שאינם ניטלים בשבת מחמת כבדן ^י, או מחמת איסור שאסור לטלטלן אפי' לצורך גופן או מקומן ^כ, אין הדברים בהם אוסרין עליו, שהם כולם כאורחים ^ל אצלו, וע"כ גם הם מותרים להוציא מבתיהם לחצר אפי' שלא ערכו. ואם הבתים אינם קנויות ולא שכורות או שאולות לבעל הבית, אע"פ שיש לו בהם דברים שאסור לטלטלם ^מ אוסרים זה על זה עד שיערכו.

הגה: וי"א דכל זה כשאין דיורין אחרים בחצר אלא בעל הבית ואותם שהשאל להם או השכיר להם, אבל כשיש דיורים אחרים ושמים ערובן אצלם ^י, צריכין כלם לערב.

הגה: אחד ששכר בית מן העכו"ם והשכיר חדר אחד לחבירו, אם מתחלה לא שכרה מן העכו"ם על דעת כן, הוה ליה כאילו הכל שלו והשכיר אחד מן הבתים לחבירו, אבל אם שכרה מן העכו"ם מתחלה על דעת להשכיר חדר אחד לחבירו ^ט יש להם דין שני בתים ולא מועיל אע"פ שיש לאחד תפיסת יד בבית חבירו.

- ט. לזמן מרובה, אבל לפי שעה אין אוסר עליו בכל ענין. מ"ב אות ז'.
- י. כיון שיש טורח לפנותן אפי' אינם מוקצה אין דרך לפנותן משם בשבת.
- כ. דאם יכול לטלטלן לצורך גופן או מקומן בשבת ולא ישאר לו שם תפיסת יד הדברים שם אוסרים.
- ל. כיון שלא סילק עצמו מהבתים מכל וכל, ודוקא מונחים שם חפציו אבל לא די מה שיש לו להניח שם חפציו, מ"ב אות י'.
- מ. עיין במ"ב אות י"ב.
- נ. ולא בבית בעל הבית הזה אלא בבתי שאר דיורים, הרי בעה"ב בלא"ה צריך ליתן חלק בערוב, בזה לא מהני תפיסת יד בעה"ב לפטור השוכרים מליתן חלק בערוב. מ"ב אות י"ג.
- ס. הוה ליה כשלוחו לשכור מן העכו"ם ושניהם שווים בבית זה.

עין משפט ב.

או"ח סימן שעא סעיף א

א. אחד מבני החצר שהניח ביתו והלך לשבות בחצר אחרת, אפי' היתה סמוכה לחצרו, אם הסיח מלבו ואין בדעתו לחזור לביתו בשבת אינו אוסר עליהם ^ע.

במה דברים אמורים בישראל אבל באינו יהודי, אפי' הלך לשבות בעיר אחרת אוסר עליהם לטלטל ^פ עד שישכירו ממנו מקומו אם הלך למקום שקרוב מהלך יום אחד שהרי אפשר שיבא בשבת, אבל אם הלך רחוק יותר אינו אוסר.

וי"א דגם אינו יהודי דינו כישראל ואינו אוסר בהלך לשבות בחצר אחרת ^צ או במקום אחר.

הגה: וכן נראה עיקר.

עין משפט ג.ד.ה.ו.

או"ח סימן שנו סעיף א

א. אמת המים העוברת בחצר ^ק שהיא עמוקה עשרה ורחבה ד' ^ר, אין ממלאין ממנה בשבת אלא א"כ עשו לה מחיצה גבוהה עשרה בכניסתה וביציאתה, ויהיה טפח ממנה מושקע במים, או טפח ממנה מחוץ למים. אם התחיל לעשות המחיצה אצל השפה מכל צד בכניסה וביציאה אבל לא חיבר אותה באמצע והשאיר מקום כדי שיכנסו המים ויצאו דרך שם אם אין בריוחים שלשה טפחים מותר דהוי לבוד ^ש, אבל אם יש בניהם

^ע. משנה עירובין פ"ו. והטעם שדירה בלא בעלים לאו דירה ואינה אוסרת בחצר אף שלא נתנה חלק בערוב.

^פ. אפי' ערכו בניהם.

^צ. בביאור הלכה הביא מכמה פוסקים דאין להקל בחצר אחרת רק לעיר אחרת.

^ק. עירובין פ"ז, ודוקא אמת המים הזורמת, אבל ברכת מים שבחצרו ואינה נמשכת אינה צריכה תיקון ומותר למלאות ממנה ואפי' רחבה ועמוקה הרבה, שכל מה שבתוך המחיצות בכלל רשות היחיד הוא, מ"ב אות א'.

^ר. דבשיעור זה נעשו המים רשות לעצמן, ושם כרמלית כשאר ימים ונהרות, אבל אם אין עמוקים עשרה או שאינם רחבים ד' מותר למלאות מהם בלי שום תיקון דבטל לגבי רשות היחיד, מ"ב אות ב'.

^ש. ומטעם זה אפי' הניח הרבה רווחים כגון שעשה המחיצה מקנים ובין כל קנה וקנה היה פחות מג' טפחים מותר. מ"ב אות ח'.

ג' טפחים אסור.

הגה: ואם הנקבים שנכנסים מהם המים לאמת המים אינם רחבים ג' טפחים אפי' מחיצה אין צריך.

או"ח סימן שעו סעיף א

א. בור שבין שתי החצרות, ואין בניהם פתח או חלון שיוכלו לערב יחד, או שיש בניהם ולא ערכו יחד, אין ממלאין ממנו בשבת^ה, אלא א"כ עשו מחיצה עשרה^א למעלה מן המים. וצריך שיהיה טפח מן המחיצה שיורדת לתוך המים, ואם המחיצה היתה כולה בתוך המים, צריך שיהיה טפח יוצא ממנה מחוץ למים שיהיה ניכר שהיא רשות בפני עצמה.

א. ב. ה"ה אם עשו קורה על הבור רחבה ד' טפחים, אלה ממלאים מצד הקורה^ב, והשניים ממלאים מצד השני.

הגה: ודוקא אם בא למלאות בכלים ששבתו בבית, אבל כלים שהיו בחצר לא צריך שום תיקון^ג, שהרי החצרות רשות אחת הן כמ"ש בס"י שע"ב.

דף פו:

עין משפט א.

או"ח סימן תרל סעיף ט

ט. י. היו לו דפנות גבוהים ז' טפחים ומשהו והעמידם בפחות מג' טפחים סמוך לארץ כשרה^ד, אפי' הגג גבוה הרבה ולא נוגעים הדפנות

- ת. משנה עירובין פ"ו. ואין ממלאין שהרי כל אחד ממלא מרשות חבירו.
- א. כדי להפסיק בין הרשויות ויהיה כל אחד דולה מרשותו, ומחיצת הכותל שעומדת על גבי הבור אין מועילה לזה כלל, שבעינן דוקא שתהיה מחיצה העשויה לשם כך, ובתוך חלל הבור, מ"ב אות ג'.
- ב. שאני רואה הקורה כאילו יורדת ונמשכת בתוך המים וחולקת כל רשות לעצמו, מב"י.
- ג. אבל אסור להכניס המים לבית בלי שעשו תיקון שהרי לא ערכו יחד.
- ד. דאמרינן לבוד והוי כסתום, ונמצא שיש כאן מחיצה גבוה עשרה.

בסכך^ה, ובלבד שיהיו מכוונים כנגד הסכך, ואפי' אינו מכוון ממש אלא בתוך ג' טפחים^י כנגדו כשרה.

מ. יא. אם הסוכה אינה גבוהה אלא עשרה טפחים, אפי' אין בדופן אלא גובה של ד' טפחים ושני משהו כשרה שמעמידה באמצע העשרה טפחים ואמרינן לבוד למעלה ולבוד למטה וחשוב כסתום.
אם היו הדפנות גבוהות מן הארץ ג' טפחים פסולה^ז.

עין משפט ב. או"ח סימן שמו סעיף א

א. אסור לעשות אהל בשבת ויו"ט^ח אפי' אהל עראי, ודוקא גג אבל מחיצות מותר^ט, ואין מחיצה אסורה אלא במחיצה המתרת^י טלטול^כ.

ה. דאמרינן גוד אסיק מחיצתה והוי כאילו המחיצות מגיעות עד הסכך. מ"ב אות מ"ג, מריטב"א.

ו. דאמרינן לבוד מן הצד, אבל אם יש שם ג' טפחים פסול דאזיר פוסל בג' אפי' בסכך עצמו כ"ש כאן שהסכך גבוה ממנו. ט"ז ס"ק י'. מ"ב אות מ"ד.

ז. ואפי' אם הדפנות גבוהות הרבה יותר מעשרה טפחים פסולה שאין כאן לבוד והוי סוכה תלויה באזיר ולא ע"ג קרקע ואין זה אפי' דירת עראי. לבוש.
ויותר מג"ט פסולה שהגדיים בוקעין תחתיו. מ"א ס"ק י"ג.

ח. וי"ט שבת ק"כ, מימרא דרבי יוחנן, והאיסור משום גזירת בנין, ואהל קבוע חייב משום בונה, ע"כ אין עושין אהל עראי לכתחלה ולא סותרין אהל עראי גזירה משום אהל קבע. ואם בנה או סתר אהל עראי פטור אבל אסור. רמב"ם פ' כ"ב מהלכות שבת, ואהל עראי היינו שעושה אותו לפי שעה ולא להיות שם קבע. רש"י שם. גם בתוספת אהל קבוע חייב חטאת כל שיש בתוספת רוחב טפח.

ט. מטריה העשויה להגן מפני החמה או הגשמים אסור לשאת אותה בשבת או ביו"ט, וכ"ש לפותחה, אבל לומר לעכו"ם שישאנה להגן עליו מותר, ברכי יוסף אות ב', ויש מי שמתיר לנושאה ביו"ט אם היתה פתוחה מערב יו"ט, אבל בשבת שיש איסור הוצאה אסור גם בהיתה פתוחה מע"ש, ובנו"ב מה"ת או"ח סי' ל' אסר גם בפתוחה מערב יו"ט משום מראית העין וכתב הכה"ח באות ג' דהבא להקל מכשיל את הרבים, וכ"כ בבן איש חי פ' שמות אות ח'. והוסיף דאסור ג"כ לטלטלה בשבת משום מוקצה ע"ש. כה"ח שם.

ט. היינו מחיצה עראית מותר אבל קבועה אפשר דחייב, כה"ח אות ה'.

י. כדעת התוס' שם ודלא כרש"י דס"ל דאפי' מחיצה המתרת מותר כשהיא מהצד, ומחיצה היינו של עשרה טפחים ומגעת עד הארץ או מלמעלה עד פחות מג' טפחים מן הארץ שמדין לבוד היא מחיצה, כמ"ש הב"י בסי' תק"ב.

כ. וה"ה להתיר סוכה כגון שיש לו סוכה עם שני דפנות ורוצה לעשות מחיצת עראי לדופן השלישית כדי להכשירה כמבואר בסי' תר"ל, ולהתיר טלטול, כמבואר בסי' שס"ב, דכיון שחשבינן לה לענין היתר טלטול או להכשר סוכה הו"ל כבונה.

הגה: אבל מחיצה הנעשית לצניעות ^ל בעלמא מותר, וע"כ מותר לתלות וילון לפני הפתח ^מ וכן פרוכת לפני ארון הקודש ^נ, ובלבד שלא יעשה אהל בגג טפח.

הגה: מותר לעשות מחיצה מפני השמש או הקור או שלא יכבו הנרות ^ס ע"י הרוח, אבל לעשות מחיצה להתיר לו על ידה לעשות צרכיו אסור ^ע אם לא שהיה שם מבעוד יום טפח ^פ שאז מותר להוסיף עליה בשבת.

ל. כגון להפריד בין נשים לאנשים, ב"י בשם המרדכי פ' כירה, ט"ז ס"ק א'.
מ. אע"פ שקבוע שם כיון שכולו נע ונד ברוח מצויה וגם אינו מעכב להולכים ועוברים דרך שם נקרא לא קבוע, אבל אם קבע אותו מלמעלה ומלמטה ומן הצדדים בענין שאין מזיזין אותו ממקומו אסור משום בנין, אלא דסתם וילון אין קובעים אותו כל כך וע"כ מותר, ב"י. אבל אסור לעשות תוספת אהל קבוע מ"א ס"ק א' וזה אסור מן התורה אם יש בתוספת זו טפח, כה"ח אות י'.

נ. מי שנפלה סוכתו בליל יו"ט הראשון אסור לומר לעכו"ם להניח עליה סכך, כיון שעשויה לח' ימים או לט' הוי אהל קבע ויש בזה איסור תורה ולא הותר רק שבות דשבות במקום מצוה, כה"ח אות י"א.

ס. גם אם נשאר מהסכך שיעור טפח אסור להמשיך עליו כיון שבאהל קבע לא התירו תוספת אהל ויש בזה חיוב חטאת אם יוסיף, וע"כ אסור לומר לעכו"ם ג"כ שיפתח הסכך שנתגלגל מהרוח ביו"ט.

ז. לתלות מחיצה המצוירת מותר אפי' שהיא קבועה כיון שאין עליה שם מחיצה. כה"ח אות י"ב.

ס. הגם שמצוה לאכול לאור הנר בליל שבת ויו"ט, מ"מ מותר לעשות מחיצה בפני הנר שלא יתכבה ואין זה נקראת מחיצה המתרת, משב"ז אות א'.

ע. דע"פ הדין אסור לו לעשות דבר זה והמחיצה באה להתיר האיסור, ועיין בכה"ח אות י"ז.

פ. חוץ מקיפולי הוילון דהקיפולין אפי' יותר מטפח לא מהני שאין זה נעשה בשביל המחיצה, וכמבואר אח"כ בסעיף ב' בשו"ע.

צ. ואם עבר ועשה מחיצה אפי' במזיד מפני הנר או מפני הספרים להתיר איסור, מותר כיון שאינו אלא איסור דרבנן, כה"ח אות כ"א.